

Oznamování přestupků a jiných správních deliktů

Podle platné právní úpravy, zejména zákona o obecní policii, mezi úkoly obecní policie spadá pouze odhalování přestupků a jiných správních deliktů, nikoliv samotné provádění správního řízení, včetně dokazování.

Jedinou výjimkou z tohoto pravidla je projednávání přestupků v blokovém řízení v souladu s příslušnými ustanoveními přestupkového zákona.

Dokazováním je zjišťován skutečný stav věci. Jedná se o postup správních orgánů ve správním řízení, jehož cílem je utvořit si poznatky o skutečnostech důležitých pro rozhodnutí. Dokazování probíhá tak, že důkazy se nejprve vyhledávají, a to jak z úřední povinnosti, tak na návrh účastníků řízení. Následně probíhá vlastní provádění důkazu (např. svědecká výpověď), event. dochází k prověřování údajů dalšími důkazy. Dokazovat může pouze správní orgán.

Podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o obecní policii je strážník povinen oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu. Takto bude postupovat strážník i v případě, kdy by přestupek byl oprávněn projednat v blokovém řízení, ale nejsou pro tento postup splněny všechny podmínky stanovené zákonem.

Takové „oznámení důvodného podezření“ musí být doloženo důvody nebo důkazy, o něž se opírá, nemusí však, s ohledem na charakter ustanovení § 10, obsahovat náležitosti, uvedené v ustanovení § 58 odst. 1 zákona o přestupcích, tj. který přestupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou. To však neznamená, že pokud strážníkovi jsou dostatečně známy všechny podstatné skutečnosti vážící se k případnému protiprávnímu jednání, že je nemusí oznámit.

Strážník disponuje celou řadou oprávnění, která mu umožňují zjistit pachatele přestupku. Strážník je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele (§11 zákona o obecní policii), může vyžadovat od příslušných orgánů poskytnutí příslušných údajů z jejich informačních systémů (§ 11a zákona o obecní policii), případně osobu podezřelou ze spáchání přestupku předvést na policii, pokud tato neprokáže svoji totožnost (§ 13 zákona o obecní policii). Získané identifikační údaje pachatele přestupku nebo jiného správního deliktu uvede v oznámení o podezření, že byl spáchán přestupek.

Může však nastat i situace, kdy dojde ke spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu, pachatel se na místě nezdržuje a jeho totožnost nelze zjistit, např. formou podání vysvětlení svědků apod.

V daném případě je povinností příslušného správního úřadu, případně zvláštního orgánu, v rámci tzv. „přípravného řízení“ posoudit, zda oznámení o přestupku, o kterém se dozví, včetně oznámení o podezření ze spáchání přestupku učiněné strážníkem, zakládá zákonné podmínky pro zahájení řízení o přestupku. Pokud správní orgán dojde k závěru, že podání je neúplné (neobsahuje všechny

potřebné skutečnosti) a neshledá zákonné důvody pro odložení věci, je jeho povinností doplnit chybějící důkazní materiál vlastním jednáním. Pokud nedisponuje vlastními silami a prostředky pro doplnění skutečností v oznámení neuvedených a pro vyřízení věci podstatných, požádá o součinnost orgány státu, resp. orgány Policie České republiky, o nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku, případně k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro dokazování před správním orgánem.

Všechny fyzické a právnické osoby, včetně institucí vyjmenovaných v ustanovení § 58 odst. 1 zákona o přestupcích oznamují správním orgánům i případy, kdy není znám pachatel přestupku. V souladu se zásadami správního řízení, zejména pak se zásadou oficiality, musí i tuto věc správní orgán posoudit. Pokud do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení proti určité osobě, věc odloží.

Je třeba upozornit na rozdíl mezi termínem „oznámení přestupku“ ve smyslu zákona o přestupcích a „oznámení podezření, že byl spáchán přestupek“ podle zákona o obecní policii. Z tohoto důvodu je třeba konstatovat, že jednání správních orgánů vyžadujících, aby strážník předávající oznámení, následně zjistil identifikační údaje pachatele přestupku, jehož totožnost v době spáchání předmětného protiprávního jednání nebyla známa, provedl úkony správního orgánu ke zjištění úplného skutkového stavu a požádal osoby podezřelé ze spáchání přestupku o podání vysvětlení, nemá oporu v právu. Jak již bylo uvedeno, zásada oficiality ukládá příslušnému správnímu orgánu povinnost zabývat se každým případem, který odůvodňuje podezření, že byl spáchán přestupek.